

Yazılı çizili ocuk dergisi

1 Kasım 2021 Sayı: 5

KI PIR TI

ISSN 2757-8739 İki ayda bir yayınlanır

Öykü • Masal • Şiir • Kitap • Bilim • Bilmece • Söyleşi

“Kendisi çatlamadan
toprağı çatlatamaz tohum.”

Aziz Nesin

Asıl adı Mehmet Nusret'tir. 20 Aralık 1915 tarihinde İstanbul'da doğdu. Mizah türündeki eserleriyle tanındı. Öykü, tiyatro, şiir, roman başta olmak üzere pek çok türde yazdığı eserleriyle edebiyatımızın üretken yazarlarından birisi oldu. Çocuklar için yazdığı kitapları çok sevildi. Eserleri yabancı dillere en çok çevrilen yazarlarımız arasındadır. Toplumsal düzendeki çarpıklıkları ve çelişkileri büyük bir ustalıkla anlatmıştır. Eğitim olanaklarından yoksun çocukların topluma yararlı bireyler olarak yetiştirilmesi amacıyla Nesin Vakfı'nı kurmuş, burada ihtiyaç sahibi yüzlerce çocuğun yetişmesini sağlamıştır. Başlattığı ya da içinde yer aldığı çok sayıda toplumsal etkinlikle de yaşadığı sürede ülkesinin önde gelen aydın kişiliklerinden biri olmuştur. Ulusal ve uluslararası bir çok ödül sahibi olan Aziz Nesin, 6 Temmuz 1995 tarihinde aramızdan ayrıldı.

KI PIR TI

1 Kasım 2021

Sayı: 5

içindekiler

Merhaba	Dilek Yılmaz.....	5
Öykü	Esra Yazdıç Demir.....	6
Şiir	Yayla Boztaş.....	9
Söyleşi	R. Başak Fındıkçioğlu.....	10
Haydi Bul	Filiz Gündoğan.....	12
Bil-Bul	Elif Çelebi.....	13
Manzum Öykü	Güzin Öztürk.....	14
Sen Bir Ağaç Olsan	Dilek Yılmaz.....	16
Şiir	Sevinç Yağan.....	19
Kitaplığım	Filiz Gündoğan.....	20
Şiir	Gülay Pamuk.....	23
Manzum Öykü	Esen Soydan Can.....	24
Kodlama	Hasan Karaca.....	25
Öyküden Çizgiye	Gülnaz Çağlayan.....	26
Sizden Gelenler	28
Şiir	Ebru Köfter.....	29
Balonları Sen Doldur	Hasan Karaca.....	30
Kıyırdatan Haberler	32
Haber Hazırlamaca	33
Biliyor muydun?	Sülbiye Yıldırım.....	34
Manzum Öykü	Elif Çelebi.....	36
Kentin Renkleri	Nurhayat Güngör.....	38
Çözmece	Hasan Karaca.....	41
Öyküyü Sen Tamamla	N. Süer Sezgin....	42
Araştırmaca	Gülnaz Çağlayan.....	44
Deyimler Bulmacası	Nalan Yılmaz.....	46

KIPIRTI

Yazılı Çizili Çocuk Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni:

Dilek Yılmaz

Grafik Tasarım:

Hasan Karaca

Yayın Kurulu:

Başak Fındıkçioğlu

Dilek Yılmaz

Elif Bülbül

Elif Çelebi

Filiz Gündoğan

Hasan Karaca

Nevzat Süer Sezgin

Osman Torun

Serap Şahin

Yusuf Çağlayan

İletişim:

kipirticocuk@gmail.com

Kıyırtı Çocuk Dergisi'nde

yayımlanan tüm eserlerin

sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergide yayımlanan yazılardan

kaynak belirtilmek koşuluyla alıntı

yapılabilir.

©2021, Yakın Kitabevi

Her hakkı saklıdır.

Yayımcı: Yakın Kitabevi

İmtiyaz Sahibi: Levent Salıcı

Kıyırtı Çocuk Dergisi; Eksi 18

Edebiyat Topluluğu'nun katkılarıyla

hazırlanmaktadır.

ISSN 2757-8739

Dilek Yılmaz

Merhaba

Günler ne kadar da çabuk geçiyor. Okul hayatınızda işler yolunda mı? Her şeyin gönlünüzce olmasını diliyoruz. Her ne kadar okula gitmek, arkadaşlarla bir arada olmak, yeni şeyler öğrenmek keyifli olsa da tatiller hep heyecanla beklenir değil mi? Zaten birkaç gün sonra yeni dönemin ilk tatiline çıkacaksınız. İyice dinlenin ama bunu yaparken yanınıza bir eşlikçi ararsanız derginiz KIPIRTI ÇOCUK hemen yanı başınızda olacak.

Beşinci sayımız Kasım ve Aralık aylarına denk geldi. Bu aylarda öyle önemli günler var ki değinmeden geçmek olmazdı. Nelerden mi bahsediyoruz? Mesela birkaçını sayalım: Öğretmenler Günü, Dünya Toprak Günü ve Dünya Çocuk Hakları Günü... Sizin için hazırladığımız öykülerde, dillendirdiğimiz şiirlerde haklardan, sevgiden yana çok şeyler bulacaksınız. Özellikle “hak” konusunu önemsiyoruz. “Çocuk Hakkı” ne demek? Bir insanın kendi hakkını araması kadar başkasının hakkına da saygı duyması bize ne anlatır? Hep birlikte düşünelim istiyoruz. Öyküyü Sen Tamamla köşemizde bu konuda bitmemiş bir öykü sizi bekliyor. Bakalım siz neler düşünüp, yazacaksınız?

Bu özel günlerin en önemlilerinden biri de Atatürk’ün ölüm yıldönümü... Her yıl Kasım ayı, içinde bir hüznün taşıyarak gelir. Bunun nedeni sadece keyifli mevsimleri geride bırakmamız değildir. Cumhuriyetimizin kurucusu sevgili Atamıza vedamızı da hatırlatır. Her geçen gün değerini daha çok anladığımız bu güzel insanı buradan bir kez daha saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Röportajlarımız bizi çok heyecanlandırıyor. Farklı mesleklerden kişilerle buluşuyoruz. Bu sayımızda da yine güzel bir söyleşi sizi bekliyor. İtfaiye Eri Pelin Parlak’a mesleğiyle ilgili merak ettiklerimizi sorduk. Dergide daha başka neler mi var? Çok güzel bir müze gezdik, ormanları keşfe çıktık, hepimizin kullandığı kalem bugünlere nasıl bir serüvenle gelmiş araştırdık, sizlerin kolaylıkla üstesinden geleceğini bildiğimiz eğlenceli bulmacalar hazırladık.

Öyleyse sizleri fazla oyalamadan bir sonraki sayımızda buluşuncaya kadar hepinize sevgilerimizle birlikte dergimizi gönderiyoruz.

İyi okumalar,

Dilek Yılmaz

Esra Yazdıç Demir

KİMIN FİKİRİ?

Başını usulca apartman kapısından içeri uzattı Mırnık. Azılı düşmanı fare Tozkoparan henüz ortalarda yoktu. Çaktırmadan ikinci kattaki Balıksever Ailesi'nin daireesine çıktı. Bingo! Kapı her zamanki gibi açıktı. Yemek pişirirken kapıyı daima açık bırakırlardı. Sebep mi? Kızaran balıkların kokusu evden çıksın isterlerdi. Onlar kokuyu evden kovarken tüm apartman toz duman olurdu. Bu sırada Mırnık da evin içine süzülüp, ortalıkta aşırabileceği ne varsa alır götürürdü.

“Hazır ol Mırnık. Bugün karnın iyice do-yacak,” diye geçirdi içinden. İnsanların aklını mı okumuştü yoksa deneyimlerinden mi biliyordu yaşanacakları?

Üçüncü kattaki Albay Şekip beline kadar sarkmıştı. Kokunun kimden geldiğini adı gibi biliyordu. Başladı bağırmaya, “Efendi efendi bu koku nedir böyle?”

Sesini duyuramayınca aldı soluğu aşağıda. Albay Şekip, Balıkseverlerin kapısına indiğinde o kadar sinirliydi ki ağzındaki maske bir sağa bir sola dans ediyordu.

Veee bir bingo daha! O da kapısını açık bırakmıştı. Mırnık, Şekip Bey'i iyi tanırdı. Disiplin meraklısı bu adam her şeye karışır, apartmanı askeri bir düzenle yönetmek isterdi. Dairelerden yükselen gürültüle-

re kızar, gelene gidene karıştırdı. Özellikle dördüncü kattaki üniversite öğrencilerini hiç sevmiyordu. “Pizza kutularınız kokutu tüm apartmanı,” diye olur olmaz saatlerde kapılarını çalıyordu.

Hâlbuki Mırnık şahitti. Pizzasever öğrenciler neredeyse haftanın tüm günlerinde yiyordu bu lezzeti. Artakalan parçaları da apartmanın yanındaki bir kaba bırakıyorlardı. Böylece kalanlarla ziyafeti sokak kedileri çekiyordu. Onların katında bir kez bile çöp kokusuna rastlamamıştı kedicik. Pizza kutularını özenle kıvrıyor, poşetlere düzgünce yerleştiriyorlardı. Pet şişeleri ise ayrı bir kutuda topluyorlardı.

Şekip Bey öyle miydi ama? “Düzen, intizam, nizaaaaam!” diye aynı anlama gelen kelimeleri bağırarak sıralayan bu adamın çöpünde yok yoktu. Cam şişelerden tutun da, sert metaller, hatta pillere kadar pek çok atık bulunuyordu.

Hiç sevmediği Tozkoparan bile onun yüzünden ölüyordu geçenlerde. Farecik, Şekip Bey'in çöpünü gözüne kestirmiş, içine girmiş. Mini mini bir saat pilini hop mideye indirmiş. Mırnık yanına gittiğinde çırpınıyordu farecik. “Yakışmaz can çekişen bir hayvanı yemek kediliğe...” diye düşünüp olanca hızıyla kucakladı fareyi. Göğüs altından tutup bastırdı, silkeledi. Pıt diye

düştü yere mini minicik bir pil. Tozkoparan ardı ardına kediye teşekkür etti.

Tozkoparan'la arasında sessiz bir anlaşma vardı sanki. İki ezeli düşman gibi görünseler de birbirlerini görmediklerinde meraklanıyorlardı. Mırnık, "Fareler peynir sever," diye dokunmuyordu beşinci kattaki peynir seven ailenin artıklarına. Tozkoparan da ikinci kattaki kılçık dolu torbaya...

Şekip Bey'in bağırması üzerine birinci kattaki Aslı Hanım da açtı kapıyı. Kızı Eda ile birlikte uzattı kafasını. Onu evine gönül rahatlığıyla davet eden tek kişi oydu. Poşetinde mutlaka kediciğin için bir şeyler oluyordu. Sosis, salam sevmeyen Aslı Hanım, bir tek Mırnık için bunları alıyordu. "Bu gürültü de ne?" diye söylendi üst kata çıkarken. O sırada Mırnık bir esinti

hissetti. Gülümsedi hafifçe. Bu Tozkoparan'dı. Adı gibi bırakıp geçti rüzgârını.

Bir işin peşindeydi belli ki. Akşamın karanlığında Tozkoparan'ı bahçede yakaladı. Kucağında birkaç marul yaprağı, bir parça ekmek, biraz kese kağıdı.

"Hooop!" dedi. "Nereye gidiyorsun minik burun?"

"Mırnık çekil önümden, işim acil!" Bu halini beğenmemişti kedi. Pıtı pıtı yürürken fare, o da yürümeye devam etti.

"Yahu dur bir dakika, seni ilk kez böyle görüyorum. Elindekileri nereye taşıyorsun?" Tozkoparan kısa bir süre baktı kediye, "Yardım eder misin bana?" Evet dercesine başını salladı Mırnık.

Birlikte arka bahçeye geçtiler. Gül ağaçlarının arasındaki kuytu köşeye girdiler. Mini-

cik iki fare yatıyordu yerde. Bileklerinden yaralanmıştı ikisi de.

Fareler kediyi görünce korkudan kalakaldı. Tozkoparan ise “Dostumdur,” dedi ve Mırnık’a yaslandı.

Yemek aramak için apartmana girmiş Tozkoparan’ın kuzenleri. Çöplere atılan camlar kesmiş ellerini. Kanamayı zor durdurmuş fare ama yiyecek aramaya çıkamayacak haldeymiş ikisi de. Mırnık, birden hatırladı. Geçen ay tam da başına bu gelmişti. Çöpün içindeki cam, patisini kesmişti. Günlerce ağrı çekmiş, apartmanın önünde bayılıp kalmıştı. Yardımına Aslı Hanım yetişmişti. Veteriner patisinden cam parçasını çıkarmış, Aslı Hanım yere dağılan cam parçalarından adresi anlamıştı.

Mırnık salonun bir köşesinde kıvrılıp yattarken, herkesi toplamıştı Aslı Hanım. Çöplerin ayrıştırılmasını istemiş, apartman girişine cam, metal ve dönüştürülecek atıklar için üç kutu koyulmasını talep etmişti. Herkes tamam demiş ama kimseler harekete geçmemişti.

Bunları düşünürken patisi yeniden sızladı Mırnık’ın. Tozkoparan’ı aldı yanına ve başladı aklındaki planı uygulamaya.

Onlar apartmana girdiğinde koku tartışması sürüyordu. Kimse birbirini dinlemiyor hepsi bir ağızdan bağırıyordu.

“Bekleyeceğiz,” dedi Mırnık, “Nasılsa evlerine girecekler, çöplerini ise kapı önünde bırakacaklar.”

O gece çöpleri bir bir karıştırdı iki kafadar. Cam kırıklarını ve plastikleri dikkatle taşıyıp bir kenara topladılar. Pilleri, metalleri yuvarlayıp yan yana koydular. Sebze ve meyveleri dağ gibi yığdılar. Anlamazlarsa diye insanlara not da bıraktılar. Boş bir kâğıt üzerine patileriyle dört kutu resmettiler. Her bir kutu önüne, dökülecek çöpü ilaştirdiler.

Aradan iki hafta geçti veeee... Üç farklı kutu apartman girişine konuldu. Camlar ve plastikler, metaller ve sert cisimler, bir de dönüştürülecekler.

Apartmandaki çöp kokusu bitti. Şekip Bey’in tek derdi hâlâ Balıksever Ailesi. O akşam yine Albay çıktı kapıya, beline kadar sarkıp başladı bağırmaya, “Efendi efendi, bu koku nedir böyle?” Apartman ahali si toplandı kapıların önünde. Balık kokusu için çözümler üretmeye.

Mırnık ve Tozkoparan ise karşı karşıya geldi. Birisi miyavlıırken diğeri vik vikledi. Sonra koşu başladı, fare önde arkada kedi.

Yayla Boztaş

Şiir

HAYVANLARI ÇOK SEVERİM

Mavi göklerde uçanlar
Denizleri ev tutanlar
Ormanlarda yaşayanlar
Hepsi benim arkadaşım.
Bizi görünce kaçanlar
Yapraktan ipek yapanlar
Kozadan çıkıp uçanlar
Hepsi benim arkadaşım.
Çiçeklerden bal toplayan
Attığım toppla oynayan
Toprağa ceviz saklayan
Hepsi benim arkadaşım.
Kedi, köpek, inek, kuzu
Bizimle çok mutlu hepsi
Aslan, tilki, kurt, ayılar
Zürafa, fil ve maymunlar
Hepsini yazmak isterim
Kâğıt yetmez şiir uzar
Şunu bilmek bize yeter
Dünya yalnız bizim değil
Hepsi benim arkadaşım.

R. Başak
Fındıkçioğlu

İtfaiye Eri Pelin Parlak

Acil durum! İtfaiyecileri daha yakından tanıyoruz!

Bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz. Çok yorucu ve tehlikeli bir iş yapıyorsunuz. İtfaiyecilik pek çok çocuğun da hayalî olan bir meslek. Nasıl bir eğitim aldınız?

Dokuz Eylül Üniversitesi okul öncesi öğretmenliği bölümünde okurken itfaiyeye atandım. Sonrasında ikinci üniversite olarak iş sağlığı güvenliği bölümünü bitirdim.

Yangınlara gitmek sizi korkutuyor mu? Bize biraz o andaki duygularınızdan bahseder misiniz?

Her olay birbirinden çok farklı olduğundan hep aynı heyecanla araca koşuyorum. Bu süreçte olabildiğince hızlı olup bir an önce müdahale edelim istiyoruz. Yangınlara gitmek korkutmuyor; daha çok orada herhangi birinin zarar görmesi ihtimali bizi korkutuyor.

İlk görevinizde neler hissettiniz?

İlk görevimde sanki siren sesiyle kalbimin sesi birbirine karışmıştı. Babam da itfaiyede çalışıyordu. Artık emekli. İlk gittiğim yangına bir-

likte müdahale etme şansımız oldu. Sanırım beni biraz da bu heyecanlandırdı. Elimden gelenin en iyisini yapmalıyım diye düşündüm. Çünkü genelde baba mesleklerini erkek çocukların yapacağı düşünülüyor. Ben bu yargıyı yıkmak, kız çocuklarının da istedikleri her şeyi yapabileceklerini göstermek derdindeyim. Yaklaşık on yıldır diğer ekip arkadaşlarımla birlikte her alanda çalışmaya devam ediyoruz.

Bugüne kadar kaç kişiyi, ya da şöyle sorayım, canlıyı kurtardınız? Yangınlarda sadece insanlar değil hayvanlar da zarar görüyor değil mi?

Bugüne kadar gittiğim olaylarda (yangın, deprem, sel, trafik kazası gibi) birçok canlının za-

rar gördüğüne, can kayıplarının olduğuna şahit oldum. Kesinlikle sadece insanlar değil bir afet durumunda tüm ekosistem zarar görüyor.

Yaptığınız iş en çok hangi durumlarda zorluyor sizi?

Uzun süreli müdahale durumlarında zorlanıyoruz. Bu nedenle belli saat aralıklarında yangına müdahale eden ekipler değiştiriliyor.

Hiç orman yangını söndürmeye gittiniz mi? Farklı yerlerin söndürme teknikleri de farklı mı oluyor?

Orman yangınına müdahale eden ekip içerisinde bulundum fakat genelde bizim araçlarımız arazi şartlarına uygun olmadığından Orman İtfaiye Ekiplerine su takviyesi gibi konularda destek oluyoruz. Farklı ekipler, farklı ekipmanlar ve araçlarla, farklı yerlerde görev yapıyor. Örneğin havaalanlarında “Hava Kurtarma ve Yangınla Mücadele” ekiplerinin yer alması gibi.

Bu mesleği sürdürmek için yaptığınız çalışmalar var mı? Mesela bedeninizin güçlü olması lazım. Bunun için düzenli spor yapıyor musunuz, beslenmenize dikkat ediyor musunuz?

Mesleğe devam etmek için hayatınızda sporun olması gerekiyor. Çünkü itfaiyecilik bilgi birikimin yanında güç işi. Ben de bu yüzden sporu bırakmamaya, vücudumu dinç tutmaya dikkat ediyorum. Spor aynı zamanda zihinsel olarak rahatlamayı da sağlıyor. Yapılan iş psikolojik açıdan da birçok zorluğu içinde barındırıyor. Aynı zamanda dünyada büyük bir öneme sahip olan İtfaiye Olimpiyatları'nda ülkemizi temsil ediyorum. Balkan İtfaiye Olimpiyatı'nda kadın takımı olarak hem bireysel hem de takım olarak ikinciliklerimiz bulunuyor.

Yangın ihbarı olmadığında ofiste neler yapıyorsunuz?

Yangın ihbarı olmadığında spor salonlarımızda spor yapabiliyoruz. Çeşitli oyunlar, dama

gibi, oynayabiliyoruz. Ekip ruhunu güçlendirmek adına basketbol, voleybol gibi takım oyunları oynuyoruz. Birlikte film ya da çeşitli maçları takip edebileceğimiz lokalimiz var, orada oturabiliyoruz.

İtfaiyeciler yangın dışında ne tür zor durumlarda görev yaparlar? Örneğin benim aklıma hep ağaçta kalmış küçük kedilerle ilgili görüntüler geliyor.

İtfaiyeciler yangın dışında aklınıza gelebilecek her türlü olayda görev yapar. Olası yangınlara yerinde müdahale edebilmek için, etkinlik düzenlenen alanlarda tedbir alırlar. Her türlü canlıyı bulunduğu olumsuz durumdan kurtarmak için çalışırlar. Küçük kediler de bunlara dahil. Depremlerde görev alırlar. Trafik kazasında sıkışan biri varsa kurtarma yapar ve yangın ihtimaline karşı tedbir alırlar. Sel, çığ, tsunami vb. gibi her olayda arama kurtarma faaliyetlerinde görev yaparlar.

Bizleri göreviniz konusunda daha da heyecanlandırdınız. Aramızda olduğunuz için teşekkür ederiz.

Haydi Bul

Filiz Gündoğan

EYLEM SOBELEME

Bu sabah kardeşimle birlikte evin çatısına çıktık. Kardeşim korktu. Yürümedi. Çatıya oturdu. Bense şemsiyemi sıkıca tuttum ve yürüdüm. Üstelik çok eğlendim.

Yukarıdaki metinde kaç tane eylem var, sayabildin mi?

.....

.....

Peki bu eylemleri kimler yapmış, söyler misin?

.....

.....

.....

İstersen daha birçok eylem ve karakter ekleyerek metnin devamını getirebilir, arkadaşlarınla eylem sobeleme oynayabilirsin.

Hikâyeni, kipirticocuk@gmail.com adresine gönderirsen ya da [@kipirticocuk](https://www.instagram.com/kipirticocuk) etiketiyle sosyal medyada paylaşırsan oyuna biz de katılabiliriz, ne dersin?

- 1 Yaşamımızı ansızın değiştiren, görülemeyen, duyulamayan ancak kesinlikle dokunulmaması gerektiği bilinen Korona Virüs'ün sebep olduğu karantina günlerinde yaşadıklarımızın çocuklar için öyküleştirildiği derleme «... Öyküleri»
- 2 Şeker Portakalı romanının baş karakteri
- 3 Bir grup yatılı okul çocuğunun çıktığı eğlenceli yat gezisinin, okyanusun uzak köşesinde inanılmaz bir yaşam mücadelesine dönüşmesini anlatan roman
- 4 Karikatürist İrfan Sayar tarafından yaratılan pratik zekâlı, meraklı ve mizahi bir bilim insanı karakteri
- 5 Hazırcevaplık ve mizah anlayışının bir bilgelik olarak betimlendiği hikâyelerle tanınan, Anadolu'da yaşadığına inanılan efsanevi kişi
- 6 Duygu ve düşüncelerin, kendine özgü bir dil kullanılarak, estetik kurallar çerçevesinde, yazılı veya sözlü olarak dile getirilmesi
- 7 Bay Fogg ve yardımcısı Passepartout'un bir iddia sonucu giriştikleri yolculuğun, kimi zaman macera dolu bir kaçışa dönüştüğü uzun bir yolu anlatan roman
- 8 Etkilenme, çağrışım, içe doğma ile gelen yaratıcı düşünce
- 9 Aralarında sanat ve felsefenin de bulunduğu ama en çok da herkesin içindeki -nereden geldiği belli olmayan- matematik korkusunu yenmek için kurulmuş köylerin ortak adı

Güzin Öztürk

Suzi

Arkadaşları ona Suzi diyor.

“Of Suzi, yine ne hayaller peşindesin?”

“Pof Suzi, bize de söyler misin?”

Bütün bunlar arada duydukları.

Ama bir hayal avcısının tıkalıdır kulakları.

Dedesi söylemişti bir keresinde.

“Hayal kurmak ciddi bir iştir Suzi. Sana safoz derlerse sakın dinleme.”

Suzi anaokuluna gidiyor.

Sınıfta pencere kenarında oturuyor.

O sadece bir hayal avcısı değil, bir de soru sorma meraklısı.

Gökyüzüne bakmayı çok seviyor.

“Öğretmenim atlar uyurken neden devrilmez?”

“Balıklar da su içer mi?”

“Çiçekler nasıl açar?”

Sonunda susunca Suzi, cevapladı bir bir öğretmeni.

“Unutmayın minnoşlarım, siz ne sorsanız cevaplarım. Bir çocuk soru sorduğunda, yıldız gibi parlarım.”

Bir gün okul çıkışında, yine tuttu annesinin elini yolda.

“Suzim Muzim, bugün ne hayaller kurdun bakalım?”

“Anneciğim, vücudumuzun çoğu suymuş değil mi? Neden güneşte buharlaşmıyoruz peki?”

“Annişko, Sakarya’da sakarlar mı yaşar?”

“Annişko annişko, sümükleri akana sümüklü böcek, salyaları akana salyangoz mu denir?”

Suzi eve dönüş yolunda, okulda, dağda, bayırda...

Bayılır soru sormaya.

Annesi şaşırır bazen, kimi zaman güler kahkahalarla.

Kızına cesaret verir, şunları söyleyiverir ona:

“Ne zaman soru sorarsan hemen cevaplarım.

O zaman gökteki güneş gibi parlam. Bilemediğim bir şeyse, kitapları karıştırırım.”

Bazen Suzi sadece o gülsün diye sorar, çünkü annesi gülünce yüzünde güller açar.

Bazen oturur bahçede, yeni sorular düşler.

Kimse ona ne çok soru soruyorsun demez, onun susmasını asla istemez.

Suzi kıkırdarak eşlik ederken annesine yine bir güüün...

Gökkuşağını gördü sevinçle.

“Dur annişko dur! Ne yapıyor o gökkuşağı?”

“Aaa nasıl oldu bu?”

Cevabı beklemeden Suzi, haykırarak kulakları çınlattı.

“Buldum annişko buldum! Bulutlar çok susamış.

İçiyorlar gökkuşağının ucuyla, denizden su.”

Dilek Yılmaz

BİR AĞAÇ KAÇ YIL YAŞAR KI?

Yıllar önce, canımın çok sıkkın olduğu bir gün, sahilde yürüyordum. Neden üzgün olduğumu sormayın, hatırlamıyorum. Ama böyle zamanlarda odama kapanıp sıkılmak yerine sevdiğim şeyleri yaparım. Yürümek en iyisi bence. İşte birkaç yıl önce Tarabya'da yürürken bir ağaç bana göz kırptı. Nasıl mı? Anlatayım... Farkında olmadan Sarıyer'den taa Tarabya'ya kadar gelmişim. Küçük bir simidi paylaşamayan martılarla kargaya takılmıştı birden gözüm. Nasıl yaptıysa karga iki martıyı oyuna getirdi, simidi kaptığı gibi havalandı. Sonra da gidip dalları budanmış, dev bir ağaca kondu. İşte "Artist Çınar"la o gün tanıştım (Fotoğrafını buraya bırakıyorum. Bu arada şaka yapıyorum elbette göz kırpmıyor. Ağaçlar öyle şeyler yapmaz ama biz bir şekilde dost olduk işte).

Aslında itiraf edeyim çoğu zaman etrafıma dikkat etmem. Siz eder misiniz? Kabul edelim, biz insanlar çevremizdeki güzelliklerin pek farkına varmayız. Ama o gün karga gidip de ağacın dallarına konunca ağaçları daha çok inceler oldum. Neden mi ona "Artist Çınar" diyorum? Çünkü doğanın büyük bir ustalıkla yaptığı eşsiz bir sanat eseri olduğunu düşünüyorum. Hani şehirlerin belli yerlerine dikilen anıtlar, heykeller vardır ya onlar gibi bir şey. Kocaman, çok güzel ve upuzun. Kafamı kaldırıp baktığımda başımı döndürecek kadar uzun. Bu heybetli haliyle ben de tarif edilmez

bir güven duygusu uyandırıyor. O günden sonra ne zaman önünden geçsem kendimi onunla sohbet eder buluyorum.

İlk zamanlar insanların onu hunharca budayıp çırılçıplak bıraktıklarını, kötülük ettiklerini düşünmüştüm. Ama araştırınca öğrendim ki, çınar ağaçları on yılda bir budanırmış. Bu işlem köklerinin daha sağlıklı gelişmesi için yapılmış. Özellikle de kasım ile mart ayı arasında dalları kesilirmiş ki rahat rahat kış uykusu uyusunlar ve bahara dinlenmiş, güçlenmiş olarak uyanınsınlar. Zaten benim "Artist Çınar"ım da mevsim bahara dönünce

budandığı yerlerden küçük küçük yeşil filizler vermeye başladı. İşte o zaman anladım ki doğa ölümsüzdü.

İnsan bir kez merak etmesin. Sürekli sorular soruyor. Bu kez çınar ağaçlarının kaç yaşına kadar yaşadığını düşündüm. Bin yıl yaşarlarmış. Evet, yanlış duymadınız, tam bin yıl! Hatta bazıları çok daha uzun... Acaba benim “Artist Çınar”ım kaç yaşındaydı? Bunu araştırmaya devam ediyorum. Eski fotoğraflara bakıyorum, bölgenin tarihçesini okuyorum. Ama büyüklüğüne bakarsanız yüzyıllardır yaşadığından eminim. Yaşadığı bunca zaman boyunca acaba hangi olaylara şahit olmuştur? Mesela ilk aklıma gelen, dünyaca ünlü şairimiz Nazım Hikmet. Bir sabah erkenden Tarabya sahilinden gemiye binmiş ve gitmiş. Hem de bizimkinin biraz ilerisinde yer alan otelin önünden. Sonra da bir daha çok sevdiği ülkesine geri dönememiş. Bu ağaç eminim onu yolcu etmiştir.

Şimdi içinde olduğu yer bir okulun bahçesi.

Oysa yıllar önce bir yalının bahçesiymiş. O koskocaman yalıya kim bilir nasıl konuklar gelmiştir? Prensler, prensesler... Eskiden önünde araba yolu yokmuş. Sonradan sahil toprakla doldurularak cadde yapılmış. Eski, siyah beyaz fotoğraflara bakınca bu değişime çok şaşırıyorum. O bütün bunları yaşamış, düşünsenize ne kadar etkileyici!

Bir Ağaç Kaç Yıl Yaşar ki?

Gittiğim her şehirde karşıma koskocaman ağaçlar çıktı. Uzun yıllar yaşamış, tarihi olaylara şahitlik yapmış ağaçlara “ANIT AĞAÇ” denildiğini öğrendim. Mesela biliyor muydunuz? Türkiye’nin en yaşlı ağacı 4 bin 115 yaşındaymış! Bir Porsuk ağacıymış ve Zonguldak’taymış. Boyu da tam tamına 23 metreymiş. Henüz Zonguldak’a gitmedim,

kendi gözlerimle görmedim ama çok istiyorum. Düşünsenize o, taa Bronz Çağı'nda yaşamaya başlamış bir canlı.

Ülkemizde her şehrin, kasabanın, hatta her köyün anıt çınarı var. Bölge halkı için bu ağaçlar buluşma ve dinlenme yerleri. Gezdiklerim içinde benim aklıma gelenler: İstanbul, Muğla, Altınoluk, Gökçeada, İzmir ve İzmit... Siz de hatırlamaya çalışın. Acaba gittiğiniz yerlerde dev çınar ağaçları var mıydı?

Sondan önceki not: Çınar ağaçları her zaman böyle dev gibi değiller elbet. Onlar da önce küçük birer bebek, çocuk; sonra da genç ve yetişkin olurlar. Gençken dallarına rahatlıkla tırmanabilirsiniz. Çünkü doğanın en güçlü kollarına sahipler. Benden söylemesi; bir çınar ağacı görürseniz kaçırmayın, ona sıkı sıkı sarılın. Altında dinlenin. Sıcak günlerde gölgesinde serinleyin. Hatta salıncak da kurup, gökyüzüne uçun. Ama lütfen bu işi dallarına zarar vermeden yapın.

Son not: Biliyor musunuz, dev çınarlar yaşlandıkça içlerinde boşluklar oluşmuş. Kovuk denilen bu boşluklar neredeyse bir evin odası kadar genişmiş ve geçmiş zamanlarda evsizler soğuktan, yağmurdan korunmak için oralarda yaşamış.

En son not: Aşağıdaki hikâyeyi arkadaşlarınızla okuyabilir ve size düşündürdükleri hakkında sohbet edebilirsiniz. İsterseniz düşüncelerinizi bizimle de paylaşabilirsiniz. Mail adresimiz kipirticocuk@gmail.com

ÇINAR AĞACIYLA KABAĞIN HİKÂYESİ

“Günlerden bir gün, ulu bir çınar ağacının yanında bir kabak filizlenir. Zaman geçtikçe kabak, yağmurun da etkisiyle müthiş bir hızla büyür. Neredeyse çınar ağacı ile aynı boya geldiğinde ona sorar:

- Hey çınar, sen kaç yılda bu boya geldin?
- Elli yılda, der çınar.
- Elli mi, diye güler kabak. Ben neredeyse iki ayda seninle aynı boya geldim bak!
- Doğru, der çınar.

Zaman geçer ve sonbahar gelir. İlk rüzgarlarla beraber kabak üşümeye, yapraklarını dökmeye ve bükülerek aşağı doğru inmeye başlar. Endişeyle çınara danışıır:

- Neler oluyor bana çınar?
- Telaşlanma, yalnızca ölüyorsun, der çınar.
- Neden?
- Benim elli yılda geldiğim yere, iki ayda gelmeye çalıştığın için.”

Sevinç Yağan

Şiir

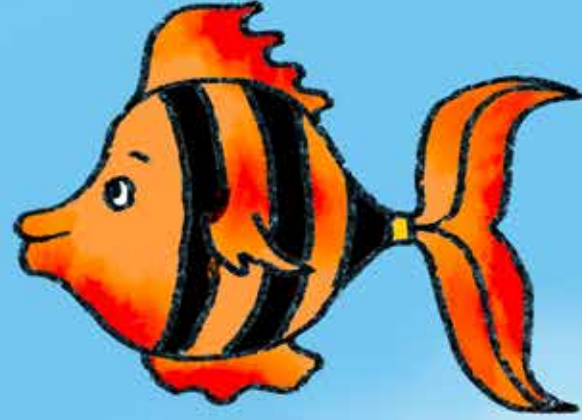
KİTAPLARIMIN ŞİİRİ

Gökyüzünde bir kuşum
Çok uçup yorulmuşum
Konmuşum bir dala
İşte seninle konuşurum

Denizde yüzen bir balığım
Tek başıma sıkılırım
Haydi birlikte yüzelim
Sana denizleri anlatırım

Elma, armut ve çilek
Böceğim yiyip büyüyecek
Kozasından çıkınca
Olacak renk renk bir kelebek

İşte orada bir kitap
Aç kapağını içine bak
Korkma örmem başına çorap
Sorularına olurum hep cevap

Filiz Gündoğan

UNUTKAN DEDE'NİN MACERALARI

YAZAN: GÜLAY PAMUK

RESİMLEYEN: HASAN KARACA

TÜR: RESİMLİ HİKÂYE

YAKIN YAYINLARI, 2020, 30 SAYFA

Dedelerimiz... Canlarımız... Kimi bastonlu, kimi tonton... Ak saçlıdırlar. Bizi parka götürürler. Ağır işitirler ve gözlüklerini koydukları yeri hatırlamazlar.

Bir de bu kitaptaki Unutkan Dede var. Komik biri. Ayıcığı Pofidik ile uyuyor. Bir çocuk kadar enerjik ve çok eğlenceli... Anılarını anlatmaya bayılıyor. Biraz da yaramaz. Kuşları bastonuyla kovalıyor. Ağaçlara çıkıyor, çocuklara topaç yapmayı öğretiyor. Ancak unutkanlık ilaçlarını içmeyi unuttunca işler yolundan çıkıyor. Hatta bazen evinin yolunu bulamayacak kadar ortalığı karıştırıyor. Bir keresinde unutkanlığı yüzünden tam üç kere kahvaltı yaptı. Unutkan Dede'nin maceraları anlatmakla bitecek gibi değil. Sizin hiç uykunuzun kaçtığı oldu mu bilmiyorum ama bir gece bizim dedenin başına geldi ve bir uyku tarifi geliştirdi. Haydi siz de uykusuz kalanlar için bir tarif hazırlayın. Bakalım Unutkan Dede'ninkiyle birbirine benzeyecek mi?

ORHAN VELİ'NİN DALGACI MAHMUT'U

YAZAN: NERMİN ŞENOL KALYONCU

RESİMLEYEN: KUBİLAY ODABAŞ

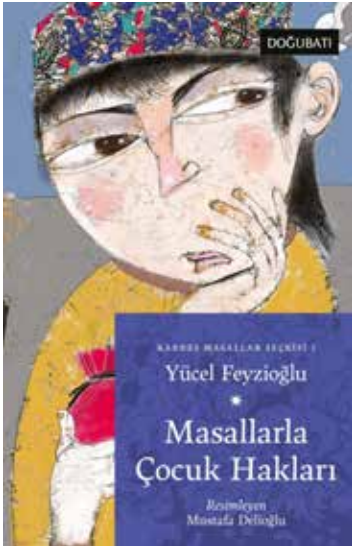
TÜR: ÖYKÜ

BU KİTAP YAYINLARI, 2021, 80 SAYFA

*“İşim gücüm budur benim,
Gökyüzünü boyarım her sabah,
Hepiniz uykudayken
Uyanır bakarsınız ki mavi.”*

Orhan Veli Kanık

Yazarımız bu kitabında, yukarıdaki güzel dizelerin sahibinin şiirleriyle bizlere İstanbul şehrini anlatıyor. Vapurla işlerine giden telaşlı insanlar, kayıklar, tekneler, martı çığlıkları, Orhan Veli Kanık'ın şiirlerinde nasıl hayat bulmuş, Nermin Şenol Kalyoncu masalsı bir tatla gözler önüne seriyor. Gugu ile Leyla Teyzesinin, Kadıköy'den İstiklal Caddesine kadar devam eden gezilerinde; simitçi çocuk, çiçekçi kadın ve aç kedi Orhan Veli Kanık'ın şiirlerine saklanmış. Sobelemek ise sizlere düşüyor sevgili çocuklar. Kitabın sonunda oyunseverler için bir sürpriz var. “Orhan Veli'nin Dalgacı Mahmut”unu okuduktan sonra oynadığı oyunu paylaşmak isteyenler yazarımıza e-posta gönderebilir. nerminkal@hotmail.com

MASALLARLA ÇOCUK HAKLARI

YAZAN: YÜCEL FEYZİOĞLU

RESİMLEYEN: MUSTAFA DELİOĞLU

TÜR: MASAL

DOĞUBATI YAYINLARI, 2020, 141 SAYFAA

“BEN ÇOCUĞUM HAKLARIMLA VARIM.”

Merhaba sevgili arkadaşlar. Yetişkinler, sizlere sık sık sorumluluklarınızı hatırlatıyor öyle değil mi?

Ödevini yaptın mı? Odanı topladın mı?

Bazen de sorular sorup sizleri bunaltırlar:

Büyüdüğünde ne olacaksın? Dersler nasıl gidiyor bakalım? gibi..

Bırakın odanız dağınık kalsın bugün. Dersler biraz beklesin. Gelin sizi masalcı biriyle tanıştırayım. Çocukları çok seven, Anadolu'yu

adım adım gezen bir dede... Yücel Feyzioğlu'na kulak verelim.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ, MADDE 12 VE 13:

“Her çocuk gördüğünü, duygu ve düşüncelerini serbestçe ifade etme, kendisini ilgilendiren her konuda görüşlerinin dikkate alınmasını isteme hakkına sahiptir.”

Dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu haklar vardır. Peki nedir bu haklar? İşte Masal Dedemiz bu kitabında on yedi farklı masalla sizlere çocuk hakları sözleşmesinde neler yazdığını anlatıyor. Bu masalları okuyarak biraz eğlenmeye biraz da haklarınızı tanımaya ve hatırlamaya ne dersiniz? Haydi, durmayın alın kitabı elinize. Bu hakları bilmeniz ve kullanmanız, daha mutlu ve onurlu yaşamanız içindir arkadaşlar.

ENDER KUŞ

YAZAN: SHELLEY PEARSALL

RESİMLEYEN: XİNGYE JİN

ÇEVİREN: AZADE ASLAN

TÜR: ROMAN

GÜNIŞİĞİ YAYINLARI, 2021, 288 SAYFA

“BASİT BİR ÇİZGİNİN NEREYE VARABİLECEĞİNİ ASLA BİLEMEZSİN. EN HARİKA ŞEYLER, ÇOĞU ZAMAN EN BASİT ÇİZGİLERDEN OLUŞUR.”

Arkadaşınızın telefonunun hangi marka olduğunu merak etmek yerine, onun isteklerini, hayallerini, duygularını merak etmenin neleri değiştirebileceğini hiç düşündünüz mü? Kitabımızın kahramanı April, teneffüs saatlerinde yere daireler çizen Joey’i merak ediyor. Bu merak duygusu onu harekete geçiriyor ve

kendisine sorular sorduruyor. Bu sorular April’in Joey’i daha iyi tanınmasına ve anlamasına yardım ederken, kendi hayatına da yön vermesine yardımcı oluyor. Peşin bir yargıya varmadan bakış açımızı değiştirebilmek, bir başkasına yapılan haksızlığa karşı koymak... Sabır, cesaret ve zorbalığa baş kaldırabilmek. Belki sizlerin de okulda zaman zaman yaşadığınız ya da tanık olduğunuz olaylar bunlar, öyle değil mi arkadaşlar? O halde bu kitabı okurken April’in mücadelesini daha iyi anlayacağınıza inanıyorum.

ÇİKOLATA GİBİ

YAZAN: ESMA ZAFER ERTAN

RESİMLEYEN: MUSTAFA ÖZDER

TÜR: ÖYKÜ

KEKEME YAYINLARI, 2021, 69 SAYFA

“ÖYKÜLERLE RENKLİ DÜŞ ÜLKELERİNE KANATLANMAK...”

Sevgili Esmâ Zafer Ertan; biraz kıpır kıpır biraz gıdıkklayan, biraz da düşündürülen öyküleri sizler için yazmış arkadaşlar.

Gonca ile babaannesini parkta bekleyen sürpriz...

Berk’in halası ile annesinden gizli gizli çevirdiği işler...

Paylarını almaya çalışan üç kedinin serüveni...

Ve...

Ku ile Ji’nin sarsılmaz dostluğu...

Az kalsın Ali’den bahsetmeyi unutuyordum. Bilirsiniz bazı şeyler vardır canımızı sıkar. Planlarımızın bozulması gibi, hafta sonu yapılması gereken sayfalarca ödevimizin olması gibi, sevdiğimiz bir eşyamızın kaybolması gibi.

Ali’nin ise canını sıkın bu aralar günlerinin birbirinin aynı geçiyor olması. Neyse ki harika bir gelişme oldu ve Ali yeni arkadaşlar edindi. Ama bu arkadaşlar çikolatanın tadını bilmiyor. Siz olsaydınız çikolatanın tadını bilemeyen bir arkadaşınıza onu nasıl tarif ederdiniz, hiç düşündünüz mü?

Gülay Pamuk

Şiir

KI PIR TI

BALLI KAYMAKLI LOKMA

Aklım uçtu gitti!
Daha şimdi burada
Dondurmamın çilekli tadındaydı
Nasıl tırmandı bulutlara?

Kimisi hayal der, kimisi rüya
Bence ballı, kaymaklı lokma!
İstersem uçarım yıldızlara
İstersem görünmez olurum bir anda!

Bazen okulda, bazen oyunda
Takılıveririm ardına
Götürür beni uzak diyarlara
Gerekmez uçak ya da araba

Bir orada, bir buradayım
Gerçekle düş arasındayım
Sakın ha, karışmayın bana!
Dünyayı kurtaracağım daha

Bıraksanız beni
Neler yaparım neler!
Biter açlıklar ve olmaz savaşlar
Benim dünyamda güler, bütün çocuklar

Unuttum sanmayın
Doğayı ve hayvanları
Kalbimdeki bütün sevgileri
Vereceğim onlara.

Aklım uçtu gitti!
Daha şimdi burada
Şiirimin kollarındaydı
Nasıl takıldı kuşun kanadına?

Esen Soydan Can

VIZIR

Vızır çok heyecanlıydı.
Çünkü okulun son günüydü.
Arılar Okulu'nun bahçesinde,
Polen toplama gösterisine hazırdı.
Önce süpürge otuna kondu,
Sonra kasımpatına, oradan da
mineçiçeğine...
Çember dansı yaparak,
Topladığı polenleri kovana taşıdı.
"Artık doğaya çıkma vaktiniz geldi." dedi
Kraliçe Arı.
Vızır ve arkadaşları vızıldayarak çıktı dışarı.
Hava ne kadar da sıcaktı!
Vızır dolaştı, dolaştı...
Dikkatlice etrafına bakındı.
Her yerde yüksek binalar, arabalar vardı.
Konacağı bir çiçek bulamadı.
Galiba Vızır kaybolmuştu.
Mis gibi bir koku duydu.
Kekiğin kokusunu okuldan tanıyordu.
Yoksa Arılar Okulunu mu bulmuştu?
Uçtu, uçtu, uçtu...
İşte en sevdiği lavanta ve kekik büyük bir
bahçedeydi.
Ama burası Arılar Okulu değildi!
Önce sağa, sonra sola sallandı,
Hızlıca dümdüz koştu.
Sallantı dansını yaparak,
Arkadaşlarını çağırırdı.
Artık tüm arılar oradaydı.
Bahçedeki küçük kız minik arıları görünce,
Önce bir çığlık attı.
Elindeki gazeteyle onları kovaladı.
"Hayır," dedi anneanne,
"Arılara dokunma, yaşam arılarının

kanadında."
Vızır eğildi, anneanneninin kulağına
Bir şeyler vızıldadı.
O da, sandıktan çıkardığı tohumları
Arılara uzattı.
Vızır ve arkadaşları aldıkları tohumları,
Sepetlerinde taşıdı.
Uçtu, uçtu, uçtu...
Kekik ve lavanta tohumları,
Şehrin üzerine saçıldı.
Artık her yer mis kokulu birer bahçeydi.

Kodlama

Her sırada verilen harflere göre kareleri doldurduğunuzda gizli resmi görünür hale getireceksini. Biraz dikkat gerektiriyor ama hiç zor değil... İlk sırayı örnek olarak sizin için biz doldurduk. Hadi bakalım başlayın...

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Y	Z
1																							
2																							
3																							
4																							
5																							
6																							
7																							
8																							
9																							
10																							
11																							
12																							
13																							
14																							
15																							
16																							
17																							
18																							
19																							
20																							
21																							
22																							

1- K,L,M,N

2- L,O,P

3- M,R

4- N,S

5- A,B,N,T

6- A,C,L,M,N,O,P,R,S,T

7- A,D,K,R,U

8- A,D,J,R,V

9- B,E,I,P,V

10- B,F,H,P,T,U,Y

11- B,G,P,T,U,Z

12- C,P,Y

13- C,G,P,Z

14- B,F,H,P,Y

15- B,E,I,R,V

16- A,D,J,S,U

17- A,C,K,T

18- A,B,L,M,N,O,P,R,S

19- M,R

20- M,P

21- M,O

22- L,M,N,

Gülnaz Çağlayan

SENSİN NORMAL!

Ha ha ha! diye güldü minik kunduz.
“Normal olan, kunduzların ağaçları kemirmesiymiş,” dedi.
Kitabı okumaya devam etti.

“Ben ağaç kemirmem,” dedi perdeli kunduz.
“Resim yapmak en büyük hayalim.
Bak orada asılı tüm emeğim. Bence normal olan bu!”
Dedi ve kitabını okumaya devam etti.

“Yassı kuyruğumla tohum zıplatmak
En sevdiğimdir.
Benim için bu, en normal şeydir,” dedi
yassı kuyruk kunduz.

Kemirgen kunduz ayak ayak üstüne atmış
dinliyordu.
Bir yandan da en sevdiğini okuyordu.

“Durun durun!” dedi yumuşak tüylü kunduz.
Kafasını kitabından kaldırdı.
“Normal olan, bizim ağaç evimizde bir arada yaşamamızdır.

Ihlamur ağacı içinde bu hoş koku eşliğinde...

Bakın göreceksiniz siz de!” dedi ve kitabını karıştırmaya devam etti.

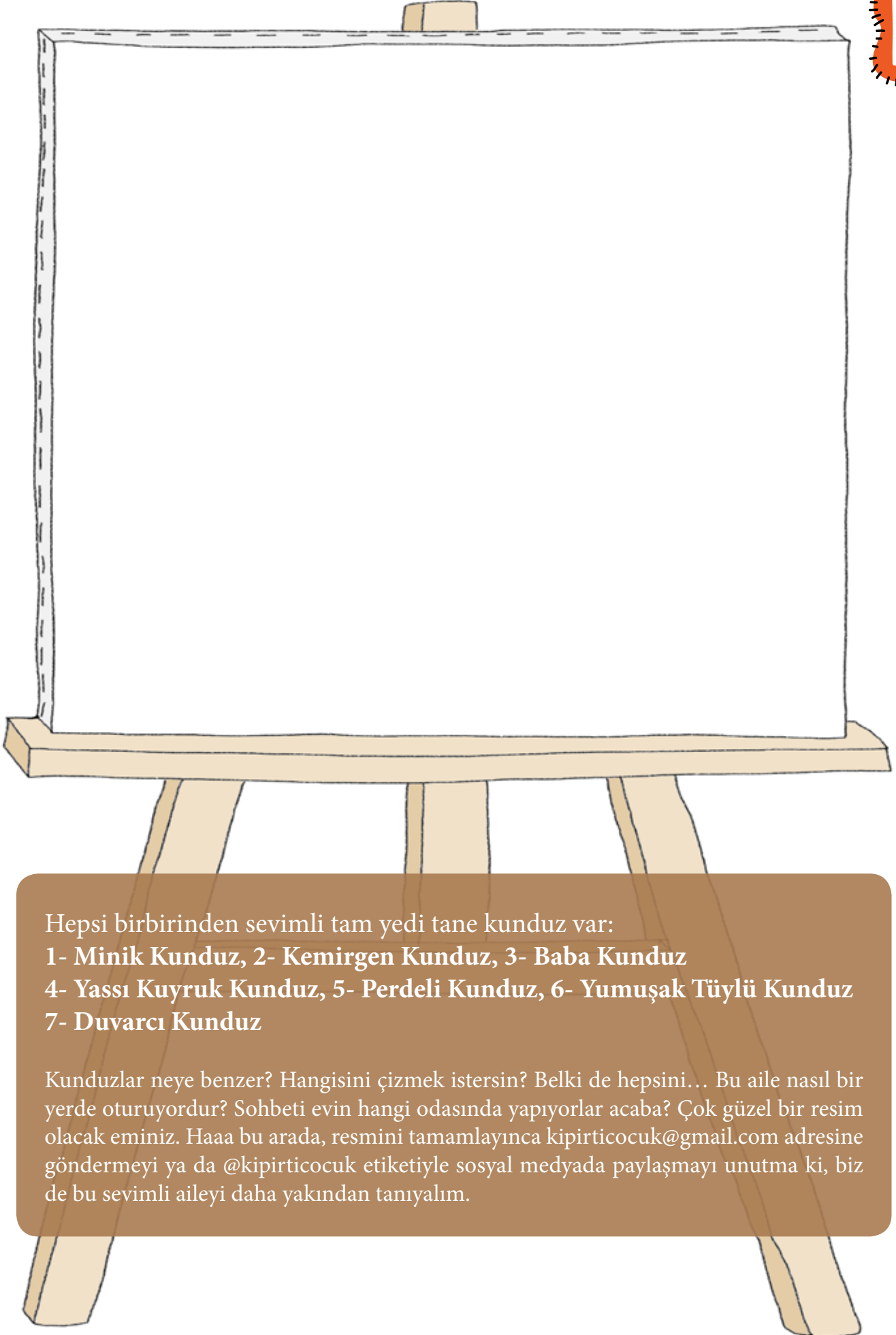
Duvarcı kunduz;
“Normal olan, çamurda dönmek, yığınlar oluşturmaktır.
Bakın göreceksiniz siz de kitaplarımın içinde,” dedi.
Kitaplarını karıştırmaya devam etti.

“Baba, normal olan nedir?” diye sordu minik kunduz.
Baba kunduz gözlüğünü indirdi, ayağa kalktı.
Minik kunduzu sarıp sarmaladı.
“Belki de normal olan budur,” dedi.

Minik kunduzun kafası karıştı.
“O zaman normal olan ne ki?” diye içinden geçirdi.

Baba kunduz kitabını kapattı, ışıkları kararttı.
Uyku vakti çoktan gelmişti.
Herkes yataklarına yerleşti.
Minik kunduz dışında derin bir uykuya geçti.
Onun kafasında ise hâlâ cevaplanmayı bekleyen sorular vardı.

Bu öyküyü resimlemeye ne dersin?

Hepsi birbirinden sevimli tam yedi tane kunduz var:

- 1- Minik Kunduz, 2- Kemirgen Kunduz, 3- Baba Kunduz
- 4- Yassı Kuyruk Kunduz, 5- Perdeli Kunduz, 6- Yumuşak Tüylü Kunduz
- 7- Duvarcı Kunduz

Kunduzlar neye benzer? Hangisini çizmek istersin? Belki de hepsini... Bu aile nasıl bir yerde oturuyordur? Sohbeti evin hangi odasında yapıyorlar acaba? Çok güzel bir resim olacak eminim. Haaa bu arada, resmini tamamlayınca kipirticocuk@gmail.com adresine göndermeyi ya da @kipirticocuk etiketiyle sosyal medyada paylaşmayı unutma ki, biz de bu sevimli aileyi daha yakından tanıyalım.

Sizden Gelenler

Bizim de artık bir dergimiz var!

Merhaba ben Deniz. Sizlere okulda tıpkı bu dergi gibi bizim de yarattığımız bir dergimiz nasıl oldu onu anlatacağım. Annem sayesinde Kıpırtı Çocuk'u zaten tanıyordum. Bir gün öğretmenimiz de sınıfta dergiden bahsetti. İçinde yer alan, masalı sen tamamlama etkinliğini derste yaptık. Ortaya çıkan yaratıcı sonları gören öğretmenimiz "Neden biz de kendi öykülerimizden oluşan bir dergi hazırlamıyoruz?" dedi. Çok sevindim bu fikre. İçinde bütün sınıfın yazdığı öyküler olacaktı. Adını "Us'lu Çocuklar!" koyduk dergimizin. Ben kendi kedim hakkında yazdım. Öykümün konusu hayvanlara kötü davranmamakla ilgiliydi. Yazmayı bitirince kedime gidip sarılmak istedim. Öğretmenimiz yazdıklarımızı toplayıp dergiyi basılmak üzere yolladı. Basılı hali elime geçince hemen okumak istedim, park arkadaşlarıma ve aileme göstermek istedim. Heyecanlanmıştım. Öğretmenimin dediğine göre bu yıl da bir tane daha çıkaracakmışız. Hem de içinde röportajlarımız, karikatürlerimiz, resimlerimiz ve yine öykülerimizin de yer aldığı daha geniş bir dergi olacakmış. Kıpırtı Çocuk Dergisi'ne bizlere verdiği ilham için kocaman teşekkürlerimizi gönderiyorum.

Deniz Yalın Orhon
3-B Sınıfı Öğrencisi
Us Akademi Koleji

Ebru Köfter

Şiir

KI
PIR
TI

MACERA

Dikkatimi çekmiyor
Söylenenler, yap denilenler
Herhalde koşamadığımdan
Aklımda hep maceralı filmler

Bazen ilgimi çeker, bakarım göğe
Birkaç yıldız görsem
Gökyüzünde birleşen
Büyük ayı ya da büyük köpek
Aklım karışır incelerken
Macera fikrim gökyüzünde

Bazen akvaryumdaki balıklarla
Korsan gemisi yarışları
Hava kabarcıklarında kaybolma
Mercanların arasında saklanırken
Beni kimse bulamasın
Macera benimle derinliklerde

Bazen bir kitabın içinde
Hayalperest kahraman
Ağzında ciklet şişirip
Korkusuzca etrafına bakınan

Kovboy şapkası gerekirse
Kese kâğıdından
Islanmadan
Macera kalbimde gözünü bile kırpmadan

Durabildiğin
Yuvarlanabildiğin
Gülebildiğin
Görebildiğin
Duyabildiğin
Sadece hissedebildiğin
Kahraman
Maceracı
Hayalperest
Aklımdakiler kanatlanmadan
Sen de benimle hisset
Gel peşimden
Güç
Cesaret
Unutmadan hepsini
Sor
Nerede çizim yaptığın defter?

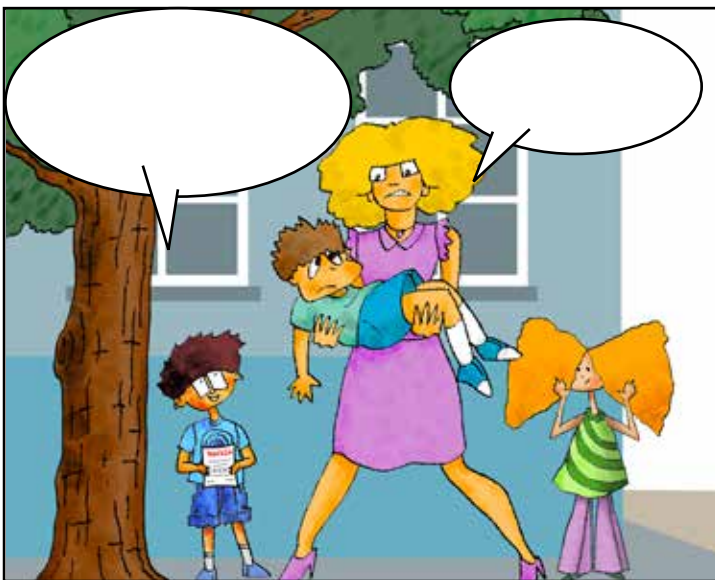
Balonları Sen Doldur

Öykü: Özlem Tezcan Dertsiz
Resimleyen: Hasan Karaca

Alkim'in Renkleri

"Alkim'in Renkleri" kitabını çizgi romana dönüştürdük. Ama konuşma balonlarını doldurmayı size bıraktık. Balonları doldurup bize gönderin, sayfamızda yayımlayalım.

LEGO'dan Görme Engelliler İçin Braille Tuğlalar

LEGO firması görme engelli öğrencilerin okuma, yazma ve matematik yapmayı öğrenmelerine yardımcı olmak için Braille tuğlaları üretiyor.

LEGO® Braille Bricks olarak adlandırılan tuğlalar, çocukların Braille ile çalışmaya alışması için basit ve eğlenceli bir yol olarak tasarlanan oyun tabanlı ürünlerdir. Lego firması tarafından 2020 yılından bu yana Dünya'nın çeşitli ülkelerinde görme engelli çocukların eğitimine hizmet eden belirli kurum, okul ve hizmetlere ücretsiz olarak dağıtılıyor.

Braille alfabesi; görme engelli insanların okuyup yazması için 1821 yılında Louis Braille tarafından geliştirilmiş bir alfabe yöntemidir. Altılı bir ızgarada düzenlenmiş nokta gruplarıyla harfleri ve sayıları temsil eder. Noktalar kâğıda delinebilir, böylece görme engelliler parmaklarıyla okuyabilir.

Normalde Legoların üzerinde bulunan yükseltilmiş noktalar ızgarası yerine, tuğlalar Braille alfabesinin nokta gruplarını kullanır. Bu, tuğlaların "okunmasına" izin verir, üstelik normal Lego gibi birbirine monte edilebilirler. Tuğlalar, görebilen kişiler tarafından da kullanılabilmesi için yazılı harf ve rakamlarla işaretlenmiştir. Her tuğla; gören ve görme engelli çocukların eşit şartlarda birlikte oynamasını ve öğrenmesini sağlar.

Uçakla Tünel Geçışı Rekoru

İtalyan yarış ve gösteri pilotu Dario Costa tarafından İstanbul'da "uçak ile en uzun tünel uçuşu" dünya rekoru kırıldı.

Red Bull sporcusu Dario Costa; özel olarak modifiye edilen Zivko Edge 540 model yarış uçağı ile 43.44 saniyede Kuzey Marmara Otoyolu Çatalca Mevki T1 ve T2 tünellerini geçerek "uçak ile en uzun tünel uçuşu" dünya rekorunu kırdı. Sınırlı hava boşluğu ve hava akışındaki değişimlerle başa çıkmak zorunda kalan Costa; ilk 360 m tüneli, ardından daha uzun 1160 m tüneli 43,44 saniyede uçtu.

Dario Costa bu uçuşu ile; Guinness Dünya Rekoru tarafından tescillenen "uçak ile en uzun tünel uçuşu" rekorunun yanı sıra; bir tünelden ilk uçak uçuşu, katı bir engel altında en uzun uçuş, iki tünelden ilk uçak uçuşu ve bir tünelden ilk uçak kalkışı gibi dört ayrı rekoru da gerçekleştirmiş oldu.

Haber Hazırlamaca

Bir haber yazmaya var mısın? Etrafımızda her gün olup biten o kadar çok şey var ki. Biraz dikkatlice bakınca haber olabilecek ne çok şey olduğunu fark edeceksin. Biliyorsun haberciler bir olayı, etkinliği ya konuyu araştırıp insanları bilgilendirmek görevini yerine getirmeye çalışırlar. Şimdi haber peşinde koşma zamanı sende. Nasıl mı? Aşağıda sana yardımcı olacak görsel bir yönerge hazırladık.

Haber Başlığı

Haber metnini yansıtan en fazla 5-6 kelimedenden oluşan çarpıcı bir başlık olsun.

HABER BAŞLIĞI

Hazırlayan Bilgisi

Başlığın altına kendi ismini yazmayı unutma

Haber yapanın ismi

Görsel

Haber anlatan bir fotoğraf çekebilir ya da çizim yapabilirsin. Çizimlere bayılıyoruz. Görselleri aldığın kaynağı belirtmeyi unutma.

Fotoğraf
Çizim
Grafik

Alt Başlık

Haberin en önemli bölümündesin. En fazla otuz sözcüğü aşmayacak şekilde 6N 1K ilkelerine göre birkaç cümle ile haberi özetleyeceksin.

Alt Başlık: Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden? Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden? Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden?

Haber Metni

Haberle ilgili önemli noktalar ve detaylar. Biraz araştırma yapıp kaynaklara ulaşman belki söyleşi yapman da gerekebilir.

Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni.

Alıntı ve Arka Plan Bilgileri

Haberle ilgili insanların görüş ve açıklamaları, haberle ilgili genel bilgiler.

*Alıntı ve Arka Plan Bilgileri. Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.
Alıntı ve Arka Plan Bilgileri. Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.
Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.*

Ek/Diğer Bilgiler

Haber tamamlayıcı bilgiler.

Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler.

Yazım/Kontrol

Taslağı birkaç kez okuyup dil bilgisi ve yazım kurallarına göre son şeklini ver.

Haydi Gönder!

İşte olduuu. Hazırladığın gazete haberini @kipirticocuk etiketi ile paylaşmayı unutma. Teşekkürler.

Sülbiye Yıldırım

KALEMİN SERÜVENİ

Sümerlerin yazıyı bulmasından bu yana geçen uzun zaman içinde, yazı araç gereçleri büyük değişime uğramış. Üzerine yazı yazılan kil tabletler bugün kullandığımız kâğıda evrilirken, önemli bir yazı aracı olan kalem de bu değişime eşlik etmiş. İlk kalemler, kil tabletlere yazmayı sağlayan ucu yontulmuş tahta ya da kamyş parçalarıydı. Bugün ise cep telefonlarımıza, elektronik tabletlerimize yazmamızı sağlayan elektronik kalemlerimiz bile var.

Hadi öyleyse, kamyştan kurşun kalemlere gelinceye kadar geçen süre içinde kalemin yolculuğunda neler olmuş bir bakalım.

Kamyş Kalemler: Mısırlılar M.Ö. 2000 yılında bambu bitkisinin içi boş, boru şeklindeki gövdesinden küçük parçalar elde etmiş, ucunu yontarak kalem olarak kullanmışlar.

Kamyş kalemleri, kandillerde yakılan yağın isisi, bitki reçineleri ve suyu karıştırarak elde ettikleri boyalara batırıp papirüsten yaptıkları kâğıtlara yazmışlar. Ayrıca toprak pigmentlerini* kullanarak aşı boyası** gibi farklı renkte mürekkep de yapabiliyorlarmış.

Tüy Kalemler: En çok kuğu, kaz, hindi gibi kuşların tüyleri kullanılarak yapılan kalemlerdir. Öncelikle, mürekkebi bozmasın diye tüylerin içlerindeki yağ maddesi iyice kurutulup sonra da ucu şekillendirilmiştir. Kalem haline getirilen telek*** mürekkebe batırılarak kullanılmış.

Bütün yazı araç gereçleri içinde en uzun süre kullanılan kalem türü olarak kabul edilen tüy kalemler, yedinci yüzyıldan, on dokuzuncu yüzyıla kadar kullanılmış. Bu kadar uzun süre kullanılmasına rağmen çok da kullanışlı değilmiş.

Çelik Uçlu Kalemler: Tüy kalemlerin uçları çabuk bozulduğundan sık sık tıraşlanması gerekiyormuş. Kullanılması pratik değilmiş. Bu durum fabrika sahibin John Mitchell'de yeni bir fikir uyandırmış. 1828 yılında, Birmingham'daki fabrikasında, tüy

kalem benzeri çelik uçlu kalemler üretmiş. Bu kalemler de tıpkı tüy kalemler gibi mürekkebe batırılarak kullanılıyormuş. Onlardan daha sağlam ve daha ucuzmuş.

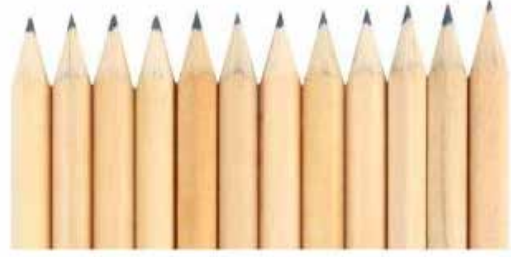
Dolma Kalemler: İlk çıktığında kolay kullanımı ile alkışlanan çelik uçlu kalemler, zamanla insanlarda bıkkınlık yaratmış. Bu kez sık sık mürekkebe batırmanın zaman kaybı olduğunu düşünmeye başlamışlar.

1827 yılında Romen Patrache Poenaru ilk dolma kalemi tasarlamış. Bu ilk tasarımda mürekkebin uca kadar akması, rahat yazabilmesi mümkün olmamış. Üstelik çoğunlukla kâğıda mürekkep akıtırıyormuş. Kusurları bir türlü giderilemeyen bir tasarım olmuş. 1884 yılında Lewis Edson Waterman, bu sorunların üstesinden gelen bir dolma kalem yapmayı başarmış. Yıllar içerisinde mürekkebi doldurulabilen, mürekkep kartuşu takılarak kullanılan dolma kalemler tasarlanmış. Günümüze geldiğimizde ise seçeneğimiz oldukça fazla. Plastik, metal ya da ahşap malzemelerin kullanıldığı, çeşitli modelde üretilen dolma kalemler kullanıyoruz.

Tükenmez Kalemler: Günümüzde en pratik, en kullanışlı kalem olarak kabul edilir. Kâğıttan farklı yüzeylere de rahatça yazabilir. Bugün kullandığımız haliyle, 1943 yılında, Amerikalı John H. Loud

tarafından icat edilmiş. Dayanıklı oldukları, her koşulda rahat kullanılabildikleri için çok tercih edilir. Özellikle büroların vazgeçilmez kalemidir.

Kurşun Kalemler: 5000 yıl önce Eski Mısır'da kullanılmaya başlandığı biliniyor. Elbette o zamanki kurşun kalem, bugün bizim bildiğimizden çok farklıymış. Mısırlılar kurşunu eritip saz, bambu, papirüs gibi bitkilerin kamışlarına döküp kalem olarak kullanmışlar.

Antik çağda ise Romalılar, kolay taşındığı ve doğrudan kullanılabildiği için saf kurşun çubuklarından kalem yapmışlar. Ortaçağda da rahipler, ucu kurşunla lehimlenmiş çubuklarla yazmışlar. Kurşun sert bir maden olduğu için kalem olarak rahat ve pratik değilmiş.

16. yüzyılda İngiltere'de keşfedilen mavi-siyah renkli, parlak mineralin yazı maddesi olarak çok elverişli olduğu fark edilmiş. 1789'da İsveç asıllı Alman kimyager Carl Wilhelm Scheele yeni maddeye, Yunanca "yazmak" anlamına gelen "grafit" adını vermiş. Yazarken eli boyayan bu maddeyi, 1830 yılında Amerikalı Josef Dixon ahşapla kaplamış ve bugün kullandığımız şeklini vermiş. Her yıl iki milyardan fazla üretilen kurşun kalem, birçok sanatçı ve bilim insanının tutkuyla kullandığı yazı gereci olmuş.

Büyük yazarımız Yaşar Kemal, ressam Fikret Muallâ, Alman şair yazar Goethe, Hollandalı ressam Van Gogh ve İspanyol ressam Pablo Picasso kurşun kalem tutkunu sanatçılar olarak bilinirler.

*Pigment: Suda hemen çözülmeyen renkli maddeler.

**Aşı Boyası: Sarı ya da kırmızı demir cevherinden elde edilen doğal boya.

***Telek: Kuşların gövde, kanat ve kuyruğunda bulunan, uçma, örtü ve kuyruk telekleri olarak üçe ayrılan, çeşitli renklerde kalın eksenli tüy.

Elif Çelebi

FİLİM KAÇTI ÖĞRETMENİM

- Söyle bakalım Ali, neden yapmadın ödevini?
- Filim kaçtı öğretmenim, bir bilerseniz başıma geleni!
- Ali lütfen doğruyu söyle, hiç fil beslenir mi evde?
- Beslenir tabii öğretmenim, hele siz beni bir dinleyin...

Annem, babam, kardeşim dün akşam hemfikir olduk,
Eve bir hayvan almak için hepimiz seferber olduk.
Annem köpek dedi, babam kedi, kardeşim kuş...
Ben fil diye tutturdum, inadım inat hayatta olmam tuş!

Annem diyor, "Bak köpek evimizi bekler, hatta tüm mahalleyi korur,
Fil ne yapacak, ancak yemek yer durur!"
Babam diyor, "Bak kedi sakindir, oturur uyur bir yerde,
Fil nerede uyuyacak, bize bile yer kalmaz evde!"
Kardeşim diyor, "Bak kuş öter, her zaman eğlendirir bizi,
Fil ne yapacak, ezer geçer hepimizi!"

Asıl siz bakın dedim, anlamıyorsunuz beni,
Kafanızı çalıştırın, fil öyle işe yarar ki!
Babacım sen hiç evi süpürmezsün, camları falan silmezsün,
Filin hortumu halleder, sen de kahveni içersün.
Annecim sen de düşünme artık, yıkama yeri arama,
Filin hortumu halleder, pırıl pırıl olur araba.
Canım kardeşim, üzülme sen de eğlenemem diye,
Filin hortumundan kay dur, yüz binlerce kere!

Aldım getirdim hayvanı... Çabuk alıştı, içeriye koştu,
Annemle babam mutluluktan coştı,
İyi ki fil var deyip ikisi de havalara uçtu.
Kardeşim atıldı, "Vermem kimselere fili,
Hortumu benimdir, değemez kimsenin eli!"
Babam kükredi, "Yoook! Sabahları fil benimdir,
Siz okuldan sonra, annen de akşam kullanır, en uygunu böyledir"

Yazık acıdım file dedim, “Biraz ileri gitmediniz mi?
Bu fil nerede uyuyacak, ne yiyecek hiç düşünmediniz mi?
Dediler evi de var işi de, daha ne istiyormuş,
Yedirmek masraf olur, ailenin yükü çokmuş.
Yok dedim, vazgeçtim, geri götürüyorum fili!
Ezdiniz koskoca hayvanı patates püresi gibi!

Baktım annem sızlanıyor, “Ben filsiz yaşayamam,” diyor.
Babam desen ağlamaklı, gözleri tavana daldı.
Kardeşim tepinirken birden tepeme zıpladı!
Dedim n’oluyo ya... Sanki beni filin hortumu sandı!
Yukarıdan bağırdı “Bizimdir bizim bu fil!
Hiçbir yere gidemezsin... Bunu artık böyle bil!”

Döndüm baktım filime, anlamaya çalışıyor olanları,
Açtım kapıyı dedim kaç! Sakın kimseye anlatma bunları!

-İşte böyle öğretmenim, kaçtı gitti zavallı filim.
-Hı hı anlıyorum Ali, çok üzümüşsün belli,
Ama ödevlerin üç katına çıktı, istersen yardıma çağır filini!

Nurhayat Güngör

Şaşırmaya hazır mısınız? İşte karşınızda SEKA KÂĞIT MÜZESİ

Müze dediğimizde aklımıza sıkıcı bir ortam gelebilir. Belki de müzelerin bizi şaşırtmasına izin vermeliyiz. Düşünüldüğünün aksine müzeler çok sayıda insanı heyecanlandırabilir. Ben de bunlardan biriyim. Gittiğim yerlerde ilk yaptığım şey önce oradaki müzeleri arayıp bulmak olur.

ŞAŞIRMAYA HAZIR MISINIZ? İŞTE KARŞINIZDA SEKA KÂĞIT MÜZESİ

Seka Kâğıt Müzesi ile Kocaeli'ne bağlı İzmit'te tanıştım. Körfezin hemen yanında, muhteşem bir yeşil alanın arkasında kalıyor. Sanayi Müzesi kategorisinde birincilik ödülüne sahip.

Adının kâğıt müzesi olduğuna bakmayın çok daha fazlası var orada. Bazı müzelerin en az kendileri kadar büyüleyici olan bir de hikâyeleri vardır. 6 Kasım 2016'da Kocaeli Büyükşehir Belediyesince kurulan Seka Kâğıt Müzesi'nin de öyle bir hikâyesi var. Bu mekân müze olarak tasarlanmamış hatta müze olması akıllarından bile geçmemiş olabilir. Düşünsenize... Cumhuriyetin ilk yılları, savaştan yeni çıkmış tüm kaynaklarını tüketmiş yorgun bir milletten bahsediyoruz. Dünya sanayi devrimini gerçekleştiriyor ve duracak zaman yok! İşte tam da o zamanlarda Mehmet Ali Kâğıtçı adlı bir genç, Fransa'da kâğıt mühendisi oluyor, kâğıt fabrikalarında

işçi olarak çalışıyor. Üstelik bir kimyager. Başarılı, çalışkan, gözden kaçırılacak biri değil. Hemen o ülkede kalması için çok iyi bir iş teklifi alıyor. Ancak genç Mehmet Ali, ülkesine dönmeyi tercih ediyor. Türkiye'ye geldiğinde ise hayalinin peşinden koşuyor ve her yerde kâğıdı anlatıyor. Mehmet Ali Bey bundan sonra kimya mühendisliğinin diğer alanlarıyla ilgili çalışmalar yapsa da, en temel araştırma alanı kâğıtçılık üzerine olacaktır. Bu yüzden arkadaşları arasında "kâğıtçı" diye anılıyor. Soyadı Kanunu çıkınca da "Kâğıtçı" soyadını seçmesi hiç de zor olmuyor.

Şimdi etrafımızda çokça gördüğümüz kâğıt, o zamanlar için gerçekten de ulaşılması güç bir malzemeydi. Tüm dünyaya kâğıt sağlayan büyük fabrikalar vardı. Mehmet Ali Kâğıtçı ülkesinin bu fabrikaya ihtiyacı olduğunu biliyor. Onu çılgınlıkla suçlayanlara inat, kâğıt fabrikasının kurulması için çabalıyor ve istediğini elde ediyor. Uzun süre üretime devam eden fabrikanın 2005 yılında kâğıt üretimi durduruluyor ve kapatılıyor. Ancak SEKA'nın anlatacak hikâyesi olduğunu bilenler burayı titiz bir çalışma sonucunda harika bir müzeye dönüştürüyorlar.

FABRİKANIN ALTINDAN ÇIKAN TARİH
Heyecan sadece bununla kalmıyor. Fabrika inşaatının temeli kazılmaya başlandığında başka bir sürpriz bekliyor onları. Bizans ve Roma dönemine ait eserler. Tarihin doğup

yayıldığı bir coğrafyada hiç de şaşırtıcı değil aslında. Müzeye gittiğinizde bu eserleri de orada görebileceksiniz.

İstanbul'un Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti olmasından çok önce, İzmit'in bir başkent olduğunu biliyor muydunuz? Eski ismi Nikomedyaya olan bu ilçede Roma İmparatorluğu'ndan kalma tarihi eserleri sadece müzede değil, mahalle aralarında da görebilirsiniz. Seka'nın kurulu olduğu alan bugün SİT bölgesi, yani koruma altına alınan bir alandır.

Mehmet Ali Kâğıtçı, fabrika ve her ikisinin başına gelenlerle ilgili yazacak çok şey var, biraz araştırmayla sizler de bunu hayranlıkla öğrenebilirsiniz. Bu kısmı size bırakıp müzeye dönelim.

KÂĞIT, DUYGU VE DÜŞÜNCELER...

"Kâğıt; ilk aşk mektubumuz, kimliğimiz, günlüğümüz, evimizin tapusu, uzaktaki yakınlarımızdan aldığımız haber, evlilik cüzdanımız, yüzdürdüğümüz gemi, uçurduğumuz uçak, sınav sorularımız, sevdiğimiz roman, abajurumuz, dünya atlasımızdır. Son teknoloji bir uzay gemisinin yalıtımında da, satın aldığımız yumurtaları muhafaza eden kapta da kâğıt kullanılır. Gündelik hayatı kolaylaştıran bir malzeme de olabilir; duyguları, düşünceleri görünür kılan bir ayna da..."

Müzenin internet sayfasında yer alan tanıtım yazısı sizce de harika değil mi?

BU MÜZEDE YOK YOK!

Bu büyüleyici müzenin hemen içinde bir de bilim müzesi var. Eğer büyük büyük makinalardan, bir sürü düğme ve çarklardan hoşlanıyorsanız, matbaa bölümü tam size göre. Bir de “sonsuz makina” var. Bilim kurgu filmlerinden çıkıp gelmiş olan bu makina tren gibi upuzun.

Müzedede daha önce bahsettiğim gibi arkeolojik eserlerin sergilendiği bölümler de var. Burası Bizans sikkeleri, küpler ve daha birçok eserle dolu.

Kâğıt müzesinin en çok etkilendiğim yönü ise sosyal bir müze olması, yani insan hayatını da müzeye işlemesi. Fabrikada çalışan işçilerin kullandığı bisiklet, fincan, tabak ve üniformalar bile sergileniyor. Hatta bu fabrika küçük bir kasabayı kent haline getirmenin başlangıcı diyebiliriz. Fabrika tüm çalışanlar ve yerel halk için kocaman bir okul oluyor. Madalyalar, kupalar aldıkları spor kulüpleri kuruyorlar. İzmit'e de hizmet veren bir itfaiyeleri, müzik grupları, eğitim vakıfları hatta kooperatif kurup işlettikleri marketleri de var. Tüm bunlar, müzenin içinde gezerken

bir zamanlar orada yaşayan insanların hayatını o kadar güzel anlatıyor ki, uzun süre salondan çıkamıyorsunuz. Bu müzeye sevdiğinizle gitmeniz harika olmaz mıydı? Zamanda yolculuk yapmış gibi hissedeceğiniz bu geziyi kolay kolay unutamayacaksınız.

HER ŞEY DÜŞÜNÜLMÜŞ

Müzedede engelliler için tasarlanmış asansör ve rampalar da var. Kimya laboratuvarı kocaman şişeler, tüplerle dolu. Müzeye grup olarak gidebileceğiniz gibi bireysel olarak da -pazartesi günleri dışında- kolaylıkla ücretsiz ziyaret edebilirsiniz. Süreli sergi salonunda sergilenen ve yenilenen farklı eserleri de görme şansını kaçırmayın.

Müzenin içinde gördüklerinizi deneyimleyebileceğiniz atölye alanları da mevcut. Atık malzemelerden kâğıt yapabilir, origami ile harika eserler ortaya koyabilirsiniz. Yazmakla bitmeyecek olan bu müzeyi bir de kendi hayal gücünüzle görün.

Seka Kâğıt Müzesi, fabrikada ilk kâğıdın üretildiği 6 Kasım 1936'dan tam seksen yıl sonra yani 6 Kasım 2016'dan beri, müze olarak da insanlara verebileceği birçok büyüleyici değeri olduğunu anlatmaya devam ediyor. Müzelerin sizi şaşırtmasına izin verin!

Çözmece

Evleri tren şeklindeki bu sevimli aile yine yollara düşmüş. Ama o da ne? Göldeki yansımalarında bazı farklılıklar olmuş. Bu sekiz farkı bulabilir misin? Zor gibi görünüyor ama dikkatli bakarsan başarabilirsin...

Nevzat Süer Sezgin

ÇOK İŞİMİZ VAR

Geçen yıl 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'nde öğretmenimiz "Biliyorsunuz dünyada çocuklara bayram armağan eden ilk lider Atatürk'tü. Hepimizin ona büyük bir borcu var. Şimdi sizden çocuk haklarını araştırmak için üç gönüllü istiyorum," dedi.

Pınar, Çiçek ve ben aynı anda parmak kaldırdık. Böylece öğretmen ilk görevi bize verdi. Söylemeyi unuttum, adım Barış. Ertesi gün çocuk hakları araştırma ekibi olarak buluştuk ve neleri, nasıl yapacağımızı kararlaştırdık.

Öğretmen hazırlıklarımızı bitirmek için sadece on günümüz olduğunu; 20 Kasım Çocuk Hakları Gününde okulun tüm öğrencilerinin önünde sunum yapacağımızı söylemişti. Çok heyecanlıydık. Üçüncü günün sonunda "Hak nedir?" "Haksızlık neden yapılır?" "Kimler haklarını kullanabilir?" ve "Çocukların hangi hakları vardır?" sorularının yanıtlarını bulmuştuk. Fakat yaptığımız araştırmalara göre devletlerin imza atıp söz verdiği haklar her çocuk için geçerli değildi. Dünyanın pek çok yerinde, çocuklar mutsuzdu. Yaşama, sağlık, eğitim, beslenme gibi en temel haklara bile sahip değillerdi. Üçümüzün de morali bozulmuştu.

Sonunda 20 Kasım'da, okulun konferans salonunda kürsüye çıktığımızda çok heyecanlıydık. Önce Çiçek, Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'ni okudu. Sonra Pınar, yaptığı sunumda dünyanın çeşitli yerlerinde

çocukların uğradığı haksızlıkları gösterip rakamları verdi. Salon derin bir sessizliğe bürünmüştü.

Son olarak ben de Unicef'in ve bazı sivil toplum kuruluşlarının yaptıklarını anlattım. Birden arka sıralardan bir abla ayağa kalkarak "Haydi biz de kardeşlerimiz için bir şeyler yapalım!" diye bağırdı.

Büyük bir alkış koptu. Herkes kendi arasında konuşuyordu. Salonu büyük bir uğultu kapladı. Hepimiz bir şeyler yapmak istiyorduk ama ne yapabileceğimizi bilemiyorduk.

Aklıma annemin sözleri geldi. O hep "En kötü durumlarda bile iyilik için yapacak çok şey vardır," der.

Öğretmenimiz kürsüye geldi ve salondakilere "Bir hafta sonra aynı saatte burada buluşalım ve neler yapabileceğimizi tartışalım. Bu sırada sizler de düşünün," dedi. Fakat bir anda müdürümüz mikrofonu öğretmenimizin elinden kaptı ve yüksek sesle "Okulumuzun salonu bu işler için uygun değil. Sizler öğrencisiniz ve tek göreviniz derslerinize çalışmak. Hemen şimdi dağılın ve okulumuzun adını böyle sakıncalı işlere bulaştırmayın!" dedi.

Öğretmenlerimiz ve biz çok şaşırдық, üzgün bir biçimde salonu terk ettik. Hepimiz müdürümüze çok öfkeliydik. O, çocukların da iyi bir şeyler yapabileceğine inanmıyor

muydu? Yoksa yeni olan her şeyden korkanlardan mıydı?

Akşam Pınar ve Çiçek'le bizim evde toplandık. Ne yapabileceğimizi tartıştık. Müdür Bey salonu vermiyorsa biz de başka bir alanda toplanırız diye karar aldık. Küçük kâğıtlara "Kardeşlerimiz için yapacak çok işimiz var diye düşünüyorsan, pazar günü saat 14.00'te sahildeki çay bahçesine gel!" yazdık.

Ertesi gün teneffüslerde elden ele kâğıtları

bütün öğrencilere dağıttık.

Aradan geçen üç gün boyunca çok heyecanlıydık. Gelen olacak mıydı? Kaç kişi gelecekti? Gelenler olsa bile yapılabilecek öneriler çıkacak mıydı?

Nihayet pazar günü oldu. Biz üçümüz bir saat önceden parktaydık. Saat ikiye doğru arkadaşlarımız gelmeye başladı. Sevinçten uçuyorduk. Birkaç eksikle neredeyse tüm okul oradaydı...

Ne yani en heyecanlı yerinde mi bitti? Şimdi ne yapacaklar? Kalabalık olmak işe yarar mı? Müdür engel olabilir mi? Buna hakkı var mı?

Haklarını bilirsen onları kolaylıkla savunabilirsin. Hepsi Çocuk Hakları Sözleşmesinde tek tek belirtilmiş. Birçok konuda olduğu gibi seni ilgilendiren konularda görüşlerini ve düşüncelerini özgürce dile getirme hakkın olduğunu da biliyor musun? Okulda, mahkemede ya da resmi bir makam karşısında bu hakkını özgürce kullanabilirsin. Eleştirmek istediğin bir şeyi eleştirebilir, talep ettiklerini söyleyebilirsin. Görüşlerini ister konuşarak, ister resim yaparak, istersen -başkalarının hakkına saygı göstererek- şarkıyla bile söyleyebilirsin. Hatta aynı düşüncedeki arkadaşlarınla bir araya gelip toplantılar yapabilir, dernek kurabilirsin. Üstelik yetişkinler bunu senin için kolaylaştırmak zorunda. Çünkü imzaladıkları Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde (madde 12-13-14-15) böyle yazıyor.

O zaman öykünün devamını özgürce yazmak da senin hakkın!

Öykünü bizimle paylaşmak istersen kipirticocuk@gmail.com adresine gönderebilir ya da sosyal medyada @kipirticocuk u etiketleyebilirsin.

Gülnaz Çağlayan

ORMANI YAŞATMAK MI? AMA NASIL?

Sizce orman nedir? Bir ağaç topluluğu olması dışında bir tanımdan bahsettiğimizi anladınız değil mi? Mesela bir yuva, bir ekosistem... Orman; toprak, su, iklim gibi canlı-cansız varlıklardan oluşan bir doğal bütünlüktür.

Orman, ihtiyaç duyduğumuz yiyecek, inşaat malzemesi, kâğıt, ilâç ve oksijen vb. çok kaynağı sunuyor bizlere. Su ve besin döngüsünde önemli bir role sahip. İklim değişikliğine neden olan karbondioksit ve diğer sera gazlarını atmosferden çekip gövdelerinde dallarında ve yapraklarında depolanmasını da sağlıyor.

Hepinizin bildiği gibi bu yaz üzücü orman yangınları yaşadık. Ormanların yok olması

beraberinde birçok sorunu getiriyor. Seller, toprak kaymaları, bazı hayvanların sayısının oldukça azalması gibi. Arılar mesela. Bunları telafi edebilmek de epey zor. Ağaçların büyümesi, hayvanların tekrar bir yaşam alanı kurmaları... Evet, yine fidanlar dikelim, ağaçların büyüebilmesi imkân sağlayalım. Ama elimizdeki ormanları da koruyabilelim. Çünkü bir ormanın oluşması ağacın büyüme türüne göre 30-200 yıl arasında değişmekteymiş. 1 cm kalınlığında toprak oluşumu için de 400-1000 yıllık bir süre gerekiyormuş. Gereken her yere yine fidan dikelim, büyütelim ama bilelim ki bu oluşum uzun yıllar alacak. Bu yüzden var olanı korumanın daha değerli olduğunu bilmeliyiz.

Size bu yazımızda harika bir ormandan bahsedeceğim: ORMANYA.

Ormanya, Türkiye'nin Kocaeli şehrinde bulunan iki bin dönümlük bir doğal yaşam alanı. Dünyanın üçüncü, Avrupa'nın da en büyük doğal yaşam alanı olma özelliğine sahip.

Ormanya Doğal Yaşam Parkı on iki bölgeden oluşmakta.

Alageyik, kızılgeyik, ceylan, karaca, yıldı atları ve daha birçok sürüngen ile kanatlı hayvanlara da ev sahipliği yapmakta. Kuş gözlem alanında harika kuşlar gözlemleyebilir, doğa yürüyüş parkurlarında temiz havayı ciğerlerinize doldurabilirsiniz. Hatta meşe ağaçlarının gölgesindeki kütüphanede kitapların dünyasına girebilirsiniz. Evet evet, yanlış duymadınız bir kütüphane var hem de orman içinde!

Düşünsenize öyle bir yer ki tüm duyularınız harekete geçiyor. Kuş sesleri, toprak kokusu bazen de etrafınızdan geçen sincaplar. Ağaç gövdeleri içleri oyularak mini raflara dönüştürülmüş. Her bir ağacın türüne göre de isimler verilmiş. Kayın Okuma Salonu, Meşe Okuma Salonu. Kim gitmek istemez ki bu eğlenceli kütüphaneye?

Peki Hobbit evlerine ne demeli? Hepimizin hayallerini süsleyen bir alan daha! Burada bir gece nasıl geçer sizce?

Ülkemizde daha nice güzel ormanlar var. Gittiğiniz ya da sevdiğiniz bir ormanı, onun özelliklerini anlatan kısa bir not ve alanda çektiğiniz bir fotoğrafla beraber kipirticocuk@gmail.com adresine yollayabilir ya da #kipirticocuk etiketiyle sosyal medyada paylaşabilirsiniz.

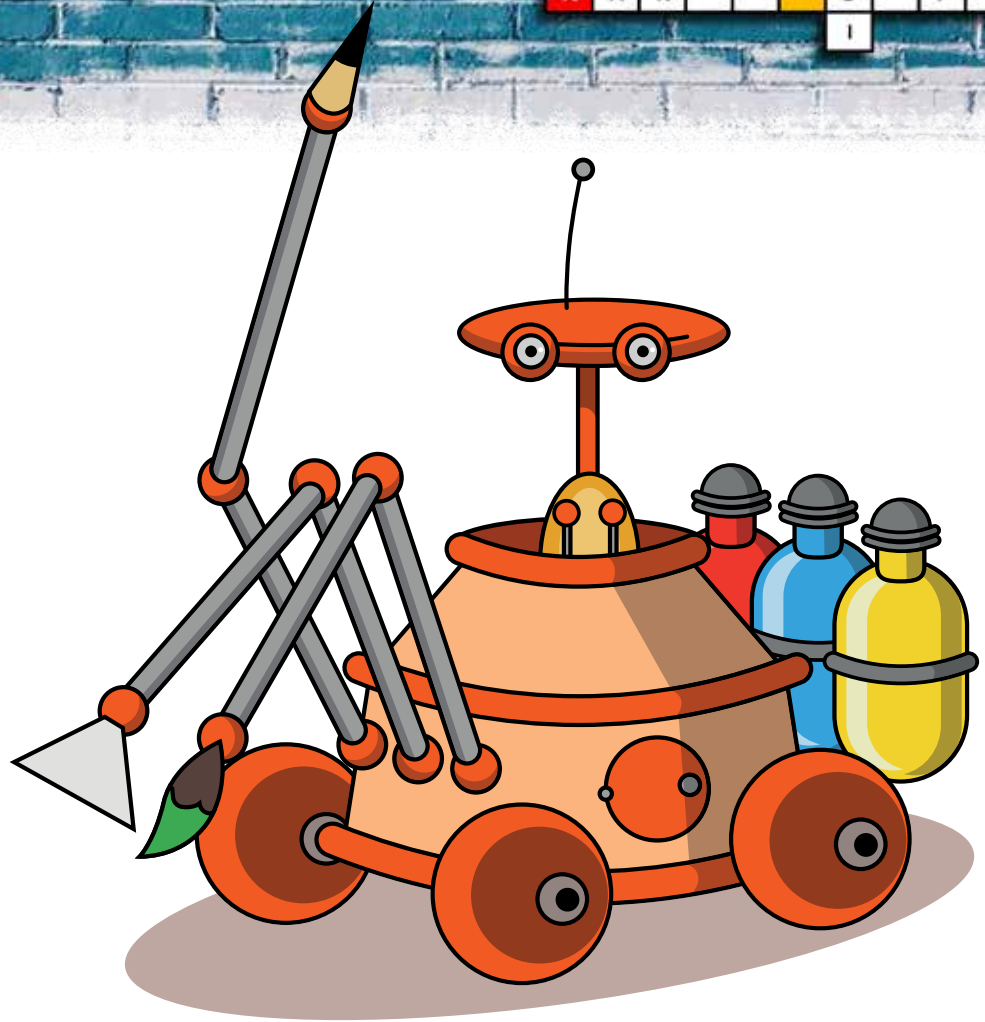
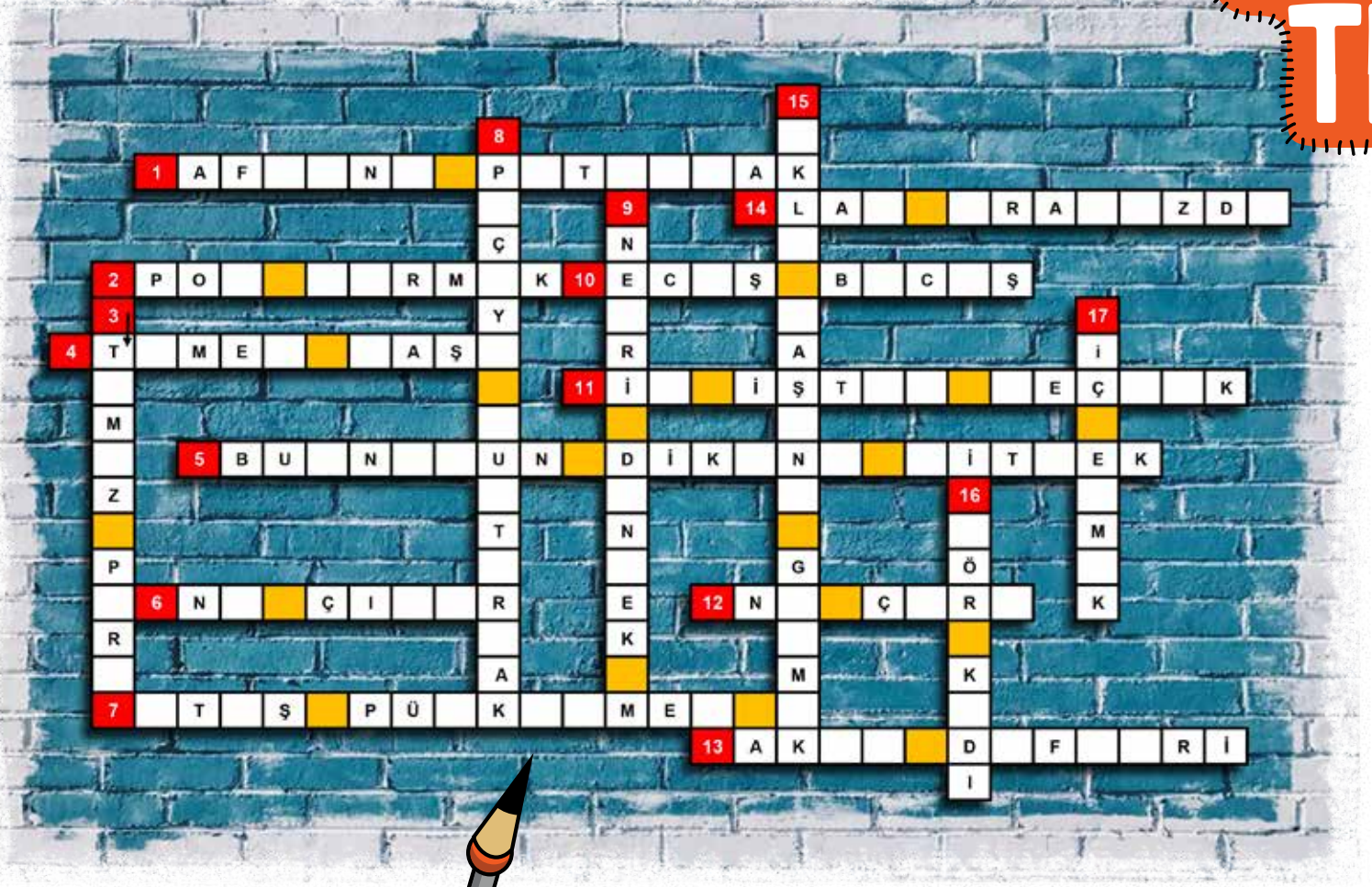
Ormanlar, iyi ki varsınız!

Bir sonraki yazıda ormanlara farklı bir bakış açısıyla yaklaşacağız. Şimdiden iyi araştırmalar!

Nalan
Yılmaz

- 1- Ayılmak, kendine gelmek anlamında bir deyim.
- 2- Gaf yapmak, farkında olmayarak karşısındakini kırarak, incitecek söz söylemek.
- 3- 1. Kesintiden sonra elde kalan para miktarı. 2. Doğru yoldan kazanılmış para.
- 4- 1. Bir yapının temelinde konan taş. 2. Bir şeye temel olan öge, kişi, bir şeyin asli unsuru, en güçlü dayanağı.
- 5- Kendisine verilen öğütleri dinliyormuş gibi yapsa da hep kendi bildiği doğrularla hareket eden kişiler için söylenir.
- 6- 1. Ne zararı var? 2. Bir sonuç vermez. 3. Ne fayda, ne zarar umulur.
- 7- Çok öfkelenmek ve sinirlenmek anlamına gelmektedir.
- 8- İçinden çıkılması zor bir durumdan kurtulmak. Kendini bir dertten, tehlikeden veya zor bir durumdan kurtarmak.
- 9- Çok öfkelenmek, sinirlenip kızmak ve bu sebeple rengi değişmek.
- 10- Çarpuk çurpuk, eğri büğrü, düzgün yanı olmayan, çirkin bir biçim almış bulunan.
- 11- Fırsatı kaçırmak, bir işi yapma olanağı kalmamak.
- 12- Çaresi yok, elden bir şey gelmez.
- 13- Hatırlanıp yapılması gereken şeylerin yazıldığı küçük defter, muhtıra defteri, ajanda.
- 14- “Söyleyeceğim sözleri başka biri duymasın, bilmesin, konuştuklarımız aramızda kalsın” anlamında kullanılır.
- 15- Zarar gördüğü işlerden uslanıp akıllıca davranmak, bağınlıktan ayılmak, kendine gelmek anlamlarında kullanılır.
- 16- Hatır gönül dinlemeyerek gerçeği, doğruyu herkesin yüzüne karşı söyleyen (kimse).
- 17- Eline geçen bir şeyi sahibine bildirmeden kendisine mal etmek, ortadan kaldırıp kimseye göstermemek.

KI PIR TI

Şimdi sosyal medya da kıpır kıpır...

KIPIRTI Çocuk sosyal medyayı da kıpırdattı. Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilir, dergimizdeki etkinlikleri paylaşabilir, bir sonraki sayımız için içerik üretebilirsiniz. YouTube kanalımızdan dergi içeriğindeki konularla ilgili videoları izleyebilir, öyküleri sesli dinleyebilirsiniz.

Bizi takip edin, kıpır kıpır yaşayın...

www.eksi18edebiyat.org

www.kipirticocuk.com

kipirticocuk@gmail.com

Kıpirticocuk

kipirticocuk

Kıpirticocuk